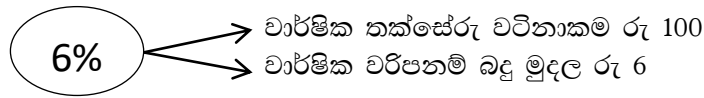


## ප්‍රතිශත

01. වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම රු 65 000 ක් වන කඩ කාමරයක් සඳහා වාර්ෂිකව 6% ක වරිපනම් බද්දක් ගෙවිය යුතු වේ. කාර්තුවකදී ගෙවිය යුතු බදු මුදල සොයන්න.



$$\text{වාර්ෂිකව ගෙවිය යුතු බදු මුදල} = \frac{6}{100} \times 65\,000 = \text{රු } 3900$$

$$\therefore \text{කාර්තුවක් සඳහා ගෙවිය යුතු බදු මුදල} = \frac{3900}{4} = \underline{\text{රු } 975}$$

02. ඉහත 1 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

|    | වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම රු. | වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය | වාර්ෂික වරිපනම් බදු මුදල රු. | කාර්තුවක් සඳහා ගෙවිය යුතු බදු මුදල රු. |
|----|-----------------------------|---------------------------|------------------------------|----------------------------------------|
| 01 | 80 000                      | 5%                        |                              |                                        |
| 02 | 50 000                      | 6%                        |                              |                                        |
| 03 | 120 000                     | 3%                        |                              |                                        |
| 04 | 150 000                     | 7%                        |                              |                                        |
| 05 | 75 000                      | 8%                        |                              |                                        |

03. වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම රු 60 000 ක් වන දේපළක් සඳහා කාර්තුවකදී ගෙවිය යුතු වරිපනම් මුදල රු 750 කි. එම දේපළ සඳහා අයකර ඇති වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය සොයන්න.

$$\text{වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය} = \frac{\text{වාර්ෂික වරිපනම් මුදල} \times 100\%}{\text{වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම}}$$

$$= \frac{750 \times 4}{60\,000} \times 100\% = \frac{3000}{60\,000} \times 100\% = 5\%$$

04. ඉහත 3 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| වාර්ෂික තක්සේරු<br>වටිනාකම රු. | කාර්තුවක් සඳහා<br>වරිපනම් මුදල රු. | වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය |
|--------------------------------|------------------------------------|---------------------------|
| 80 000                         | 1200                               |                           |
| 100 000                        | 1250                               |                           |
| 120 000                        | 900                                |                           |
| 75 000                         | 1500                               |                           |
| 90 000                         | 1575                               |                           |

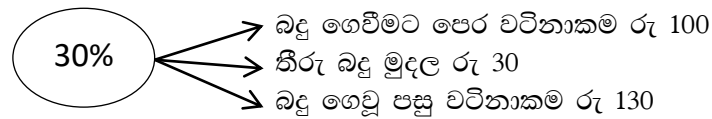
05. නගර සීමාවක කඩ කාමරයක් හිමි අයෙක් ඒ සඳහා රු 2100 ක මුදලක් කාර්තුවක දී වරිපනම් ලෙස ගෙවයි. වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය 7% ක් නම් එම කඩ කාමරයේ වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම සොයන්න.

වාර්ෂික වරිපනම් මුදල  $= 2100 \times 4 = \text{රු } 8400$   
 මෙම බදු මුදල කඩ කාමරයේ වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකමෙන් 7% ක් වේ.  
 ඒ අනුව වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකමෙන් 7%  $= 8400$   
 $\therefore$  වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකමෙන් 1%  $= 8400 \div 7 = \text{රු } 1200$   
 $\therefore$  වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම (100%)  $= 1200 \times 100 = \underline{\text{රු } 120\,000}$

06. ඉහත 5 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| වාර්ෂික වරිපනම්<br>ප්‍රතිශතය | කාර්තුවක් සඳහා බදු මුදල<br>රු | වාර්ෂික වරිපනම් මුදල<br>රු | වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම<br>රු |
|------------------------------|-------------------------------|----------------------------|-------------------------------|
| 6%                           | 2100                          |                            |                               |
| 5%                           | 1800                          |                            |                               |
| 8%                           | 1200                          |                            |                               |
| 4%                           | 2000                          |                            |                               |
| 9%                           | 2250                          |                            |                               |

07. රු 45 000 ක ආනයනික වටිනාකමක් ඇති රුපවාහිනියක් සඳහා 30% ක තිරු බදු මුදලක් ගෙවිය යුතු ය. ගෙවිය යුතු තිරු බදු මුදලත් තිරු ගාස්තු අය කළ පසු රුපවාහිනියේ වටිනාකමත් සොයන්න.



$$\text{තිරු ගාස්තු (බදු මුදල)} = \frac{30}{100} \times 45\,000 = \underline{\text{රු } 13\,500}$$

$$\text{තිරු ගාස්තු ගෙවූ පසු වටිනාකම} = 45\,000 + 13\,500 = \underline{\text{රු } 58\,500}$$

08. ඉහත 7 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| මුල් වටිනාකම | තිරු බදු ප්‍රතිශතය | තිරු බදු මුදල | තිරු බදු ගෙවූ පසු වටිනාකම |
|--------------|--------------------|---------------|---------------------------|
| 50 000       | 20%                |               |                           |
| 65 000       | 40%                |               |                           |
| 120 000      | 15%                |               |                           |
| 1 500 000    | 65%                |               |                           |
| 8 500        | 32%                |               |                           |

09. රු 80 000 ක් වටිනා ඇඳුම් තොගයක් අපනයනය කිරීම සඳහා රු 24 000 ක මුදලක් තිරු ගාස්තු ලෙස ගෙවීමට සිදු විය. අය කර ඇති තිරු ගාස්තු ප්‍රතිශතය සොයන්න.

$$\text{තිරු ගාස්තු ප්‍රතිශතය} = \frac{\text{තිරු බදු මුදල}}{\text{මුල් වටිනාකම}} \times 100\%$$

$$= \frac{24\,000}{80\,000} \times 100\% = 30\%$$

10. ඉහත 9 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| මුල් වටිනාකම රු | තිරු ගාස්තු රු | තිරු බදු ප්‍රතිශතය |
|-----------------|----------------|--------------------|
| 30 000          | 6 000          |                    |
| 150 000         | 67 500         |                    |

|        |        |  |
|--------|--------|--|
| 70 000 | 10 500 |  |
| 25 000 | 10 000 |  |
| 17 500 | 4 375  |  |

11. 40% ක තීරු බදු ප්‍රතිශතයක් යටතේ ආනයනය කළ ශීතකරණයක් සඳහා ගෙවනු ලැබූ තීරු බදු මුදල රු 18 000 කි. ශීතකරණයේ මුල් වටිනාකම (බදු ගෙවීමට පෙර වටිනාකම) සොයන්න.

තීරු බදු මුදල රු 18 000 කි. ප්‍රතිශතයට අනුව එය ශීතකරණයේ වටිනාකමෙන් 40% ක් වේ.

එනම්, මුල් වටිනාකමෙන් 40% = 18 000

1% =  $18\,000 \div 40 =$  රු 450

∴ මුල් වටිනාකම, 100% =  $450 \times 100 =$  රු 45 000

12. ඉහත 11 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| තීරු ගාස්තු ප්‍රතිශතය | තීරු බදු මුදල | මුල් වටිනාකම |
|-----------------------|---------------|--------------|
| 20%                   | 10 000        |              |
| 30%                   | 18 000        |              |
| 60%                   | 30 000        |              |
| 50%                   | 20 000        |              |
| 15%                   | 7 500         |              |

13. 20% ක තීරු බදු ප්‍රතිශතයක් යටතේ ආනයනය කළ විදුලි උපකරණයක් සඳහා අදාළ තීරු ගාස්තු ගෙවූ පසු එහි වටිනාකම රු 27 000 ක් විය. තීරු බදු ගෙවීමට පෙර එම උපකරණයේ වටිනාකම කොපමණ ද?

රු 100 ක ආනයනික වටිනාකමක් සඳහා ගෙවිය යුතු බදු මුදල = රු 20

එනම් රු 100 ක වටිනාකමක් ඇති භාණ්ඩයක් සඳහා බදු ගෙවූ පසු එහි වටිනාකම රු 120 වේ.

ඒ අනුව රු 27 000 යනු ආනයනික වටිනාකමෙන් 120% ක් වේ.

$$\begin{aligned} \text{ආනයනික වටිනාකමෙන් } 120\% &= 27\,000 \\ \text{ආනයනික වටිනාකමෙන් } 1\% &= 27\,000 \div 120 = \text{රු } 225 \\ \therefore \text{ආනයනික වටිනාකම, } 100\% &= 225 \times 100 = \text{රු } 22\,500 \end{aligned}$$

14. ඉහත 13 හි සඳහන් ආකාරයට පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| තීරු බදු ප්‍රතිශතය | තීරු බදු ගෙවූ පසු වටිනාකම | මුළු වටිනාකම |
|--------------------|---------------------------|--------------|
| 20%                | 6 000                     |              |
| 10%                | 8 800                     |              |
| 30%                | 32 500                    |              |
| 25%                | 50 000                    |              |
| 50%                | 90 000                    |              |

15. ඉහත 7 හා 8 හි ගැටලු විසඳූ ආකාරයට පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

| භාණ්ඩයේ/සේවාවේ වටිනාකම | VAT ප්‍රතිශතය | VAT මුදල | VAT ගෙවූ පසු වටිනාකම |
|------------------------|---------------|----------|----------------------|
| 5 000                  | 12%           |          |                      |
| 7 500                  | 8%            |          |                      |
| 35 000                 | 16%           |          |                      |
| 50 000                 | 22%           |          |                      |
| 78 000                 | 25%           |          |                      |

16. ඉහත 9 හා 10 හි ගැටලු විසඳූ ආකාරයට පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

| හාණ්ඩයේ/සේවාවේ වටිනාකම | VAT මුදල රු | VAT ප්‍රතිශතය |
|------------------------|-------------|---------------|
| 7 000                  | 560         |               |
| 12 000                 | 1 800       |               |
| 25 000                 | 3 000       |               |
| 900                    | 180         |               |
| 18 000                 | 2 700       |               |

17. ඉහත 11 හා 12 හි ගැටලු විසඳූ ආකාරයට පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

| VAT ප්‍රතිශතය | VAT මුදල රු | හාණ්ඩයේ/සේවාවේ වටිනාකම |
|---------------|-------------|------------------------|
| 15%           | 600         |                        |
| 12%           | 6 000       |                        |
| 20%           | 4 500       |                        |
| 8%            | 320         |                        |
| 25%           | 12 000      |                        |

18. ඉහත 13 හා 14 හි ගැටලු විසඳූ ආකාරයට පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

| VAT ප්‍රතිශතය | VAT ගෙවූ පසු වටිනාකම | VAT ගෙවූ පෙර වටිනාකම |
|---------------|----------------------|----------------------|
| 10%           | 4 950                |                      |
| 20%           | 8 400                |                      |
| 25%           | 15 000               |                      |
| 5%            | 21 000               |                      |
| 12%           | 44 800               |                      |

| වාර්ෂික ආදායම රු | ආදායම් බදු ප්‍රතිශතය |
|------------------|----------------------|
| පළමු 500 000     | නිදහස්               |
| දෙවන 500 000     | 4%                   |
| තෙවන 500 000     | 8%                   |
| ඉතිරි ආදායම      | 12%                  |

19. රු 1 350 000 ක වාර්ෂික ආදායමක් ඇති අයෙක් ගෙවිය යුතු වාර්ෂික ආදායම් බදු මුදල සොයන්න.

$$1\,350\,000 = 500\,000 + 500\,000 + 350\,000$$

$$\text{නිදහස්} \quad 4\% \quad + \quad 8\%$$

$$4\% \text{ බැගින්} = \frac{4}{100} \times 500\,000 = \text{රු } \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8\% \text{ බැගින්} = \frac{4}{100} \times 350\,000 = \text{රු } \underline{\hspace{2cm}}$$

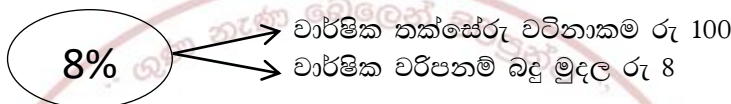
$$\therefore \text{මුළු ආදායම් බදු මුදල} = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \text{රු } \underline{\hspace{2cm}}$$

20. පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| වාර්ෂික ආදායම රු | ආදායම් බදු මුදල |
|------------------|-----------------|
| 750 000          |                 |
| 1 100 000        |                 |
| 1 700 000        |                 |
| 600 000          |                 |
| 1 050 000        |                 |

21. 8% ක වාර්ෂික සුලු පොලී අනුපාතිකයක් යටතේ රු 15 000 ක ණය මුදලක් ලබාගත් අයෙක් වසර තුනකදී එම ණයෙන් නිදහස් වීමට ගෙවිය යුතු මුදල පොලී මුදලත් ගෙවිය යුතු මුදල මුදලත් සොයන්න.



වසරක් සඳහා පොලී මුදල  $= \frac{8}{100} \times 15\,000 = \text{-----}$   
 වසර 3 ක් සඳහා පොලී මුදල  $= \text{-----} \times 3 = \text{-----}$   
 $\therefore$  ගෙවිය යුතු මුදල  $= \text{-----} + \text{-----}$   
 $= \underline{\underline{\text{-----}}}$

22. පහත වගුවේ හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

| මුල් මුදල රු | පොලී ප්‍රතිශතය | කාලය  | මුදු පොලිය | මුදු මුදල |
|--------------|----------------|-------|------------|-----------|
| 5 000        | මාසික 6%       | මාස 4 |            |           |
| 10 000       | මාසික 11%      | මාස 5 |            |           |
| 25 000       | වාර්ෂික 10%    | මාස 3 |            |           |
| 40 000       | වාර්ෂික 15%    | වසර 4 |            |           |
| 30 000       | -----          | මාස 3 | 4 500      |           |
| 50 000       | -----          | වසර 4 |            | 70 000    |
| 65 000       | -----          | වසර 2 | 13 000     |           |
| 150 000      | -----          | මාස 3 |            | 186 000   |